

Передмова

У 2017 році студентське наукове товариство гуманітаріїв «Potluck» і кафедра історії Національного університету «Києво-Могилянська академія» започаткували серію конференцій для студентів й аспірантів під загальною назвою «Досліджуючи минуле». 20–21 квітня 2017 року була проведена перша з цієї серії міжнародна конференція «Методологічне оновлення історіографії в Україні». Через рік – 22–24 квітня 2018 року – ми провели другу міжнародну конференцію “New Social History at the Crossroads of Methodological Trends”. Після третьої конференції «Людина в умовах модерну» (31 січня – 1 лютого 2020) нарешті вирішили зробити наступний крок – підготувати й опублікувати збірник матеріалів конференції. Запропоновані на розгляд читачів тексти доповідей були доопрацьовані авторами уже із врахуванням обговорень під час виступів, що безумовно робить їх ще цікавішими для прочитання.

У першій частині збірника вміщено тексти, об’єднані загальною темою «Людина і суспільство XIX ст.». Дипломати і дворяни, студенти і фармацевти, працюючі жінки та діячі українського націєтворення стають героями розвідок Євгена Ящука, Миколи Буланого, Тетяни Якусик, Марії Коцюруби, Ганни Клименко, Ігоря Карпенка та Марії Ваніної. Ширший контекст модернізаційних перетворень XIX ст. створює загальне тло для більшості досліджень. У цих мінірозвідках їхні автор(к)и поєднують макро- і мікроісторичні підходи, фахово використовують методологію нової соціальної та нової культурної історії.

Доповіді, що їх вміщено у другій частині збірника, долучаються до ширшого обговорення про «Людину як об’єкт і суб’єкт у радянській державі». Проблематика радянських принципів і методів виховання та формування «правильних» суб’єктів і водночас стратегій пристосування, виживання й спротиву різних категорій радянських громадян порушується у текстах Яро-

слава Сусоева, Світлани Довгань, Миколи Асанішвілі, Шона Ліса, Даниїла Ситника, Юлії Ольхової, Андрія Богданенка, Марії Явдошняк, Володимира Куделі та Романа Коваля. Представлені дослідження охоплюють увесь радянський період – від експериментальних 1920-х років до перебудовних 1980-х. Їхні автор(к)и долучаються до історіографічних дискусій з проблематики, а також вводять до наукового обігу нові архівні та усноісторичні джерела.

А Маргарита Стафійчук і Микола Федяй пропонують фахове обговорення «Історіографічних питань» у доповідях, що вміщено в останній частині збірника.

Автор(к)и й укладачки сподіваються, що цей збірник знайде своїх читачів, а також закладе початок новій гарній традиції публікувати матеріали конференцій молодих дослідників із серії «Досліджуючи минуле».

Наталя Шліхта